

POSTANOWIENIE

Dnia 20 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marcin Łochowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Księżak

SSN Oktawian Nawrot

w sprawie z protestu wyborczego E. O.
przeciwko ważności wyborów do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej,
przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej, Przewodniczącego
Okręgowej Komisji Wyborczej w K. i Prokuratora Generalnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 20 listopada 2019 r.

pozostawia protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

Pismem z 22 października 2019 r. (data oddania w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego) E. O. wniosła protest, przeciwko ważności wyborów do Senatu, wnosząc o stwierdzenie nieważności wyborów do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w okręgu wyborczym nr [...], stwierdzenie nieważności wyboru G. M.-S. na senatora oraz zarządzenie powtórzenia wyborów w okręgu nr [...]. Wnosząca protest zarzuciła naruszenie przepisów:

1. art. 268 – 270 § 1 pkt 5 i 8 oraz § 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz.U. 2019 r., poz. 684, dalej: k.wyb.), dotyczących ustalania wyników głosowania poprzez błędne obliczenie głosów nieważnych, z podaniem przyczyny ich nieważności oraz głosów ważnych oddanych na poszczególnych

kandydatów na senatora i ujawniania tych wyników w protokole głosowania w obwodzie;

2. art. 55 i 56 oraz 59 k.wyb. przez liczne głosowanie przez pełnomocników w dwóch różnych miejscach, nieprawidłowe udzielenie pełnomocnictwa oraz pochodzenie pełnomocnika z innej gminy, miejscowości;

3. art. 32 k.wyb. przez liczne i niekontrolowane głosowanie przez wyborców w więcej niż jednym obwodzie na podstawie zaświadczeń o prawie do głosowania w miejscu pobytu wydawanych licznie i bez kontroli;

4. art. 26 § 2 k.wyb. przez liczne niewykreślenie wyborców z pierwotnego spisu wyborców oraz głosowanie przez nich w dwóch miejscach jednocześnie;

5. Rozdziału 5 k.wyb. o spisie wyborców przez przygotowanie licznych wadliwych spisów wyborców zawierających osoby zmarłe, co umożliwiało oddawanie głosów za osoby zmarłe, lub inne które powinny być a nie zostały – podobnie jak osoby zmarłe – wykreślone;

6. k.wyb. oraz k.k. przez unieważnienie ważnie oddanych na jednego z kandydatów w ten sposób, że licznie doszło do dopisywania dodatkowego krzyżyka na karcie do głosowania przy nazwisku innego kandydata lub w innych przypadkach licznie wymieniano ważne oddane głosy z jednym krzyżykiem na taką kartę, która nie zawierała żadnych skreśleń, a to w celu pozbawienia inną metodą głosu ważnie oddanego na kandydata.

W odpowiedzi na protest Przewodniczący PKW, Przewodniczący OKW oraz Prokurator Generalny wyrazili opinie, że protest należy pozostawić bez dalszego biegu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest wyborczy należy pozostawić bez dalszego biegu.

Zgodnie z art. 241 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz.U. 2019, poz. 684, dalej: k.wyb.) protest przeciwko ważności wyborów do Sejmu wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów przez Państwową Komisję Wyborczą w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. Natomiast stosownie do art. 243 § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę

do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 241 k.wyb. Z kolei według art. 82 § 1 k.wyb. przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu: 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub 2) naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Przepis art. 243 § 1 k.wyb. odsyła do treści całego art. 241 k.wyb., a więc także do art. 241 § 3 k.wyb, stawiającego przed osobą wnoszącą protest wyborczy wymaganie sformułowania zarzutów wymienionych w art. 82 § 1 k.wyb. oraz przedstawienia lub wskazania dowodów na ich poparcie (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 listopada 2015 r., III SW 119/15 i postanowienie Sądu Najwyższego z 17 listopada 2015 r., III SW 136/15).

Wnosząca protest nie wskazała żadnej okoliczności, która uprawdopodobniałaby istnienie podnoszonych przez nią nieprawidłowości podczas głosowania (zarzut 2, 3 i 4), kwalifikowania głosów jako nieważnych (zarzut 1 i 6), przygotowywania wadliwych spisów wyborców (zarzut 5), jak też ustalania wyników głosowania w okręgu wyborczym nr [...] w wyborach do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (zarzut 1). Zarzuty podnoszone przez E. O. są abstrakcyjne, ogólnikowe i nieprecyzyjne, brak jest także ich rozwinięcia w lakonicznym uzasadnieniu wniesionego protestu.

Z kolei zgłoszone wnioski dowodowe nie mają na celu zweryfikowania twierdzeń wnoszącej protest o nieprawidłowościach, ale w istocie ustalenie, czy jakiegokolwiek uchybienia w procesie wyborczym były. Taka konstrukcja protestu jest jednak niedopuszczalna. Wnoszący protest ma obowiązek wskazać konkretne uchybienia, które, jego zdaniem, miały miejsce, a zgłoszone wnioski dowodowe mają służyć weryfikacji prawdziwości tych twierdzeń, a nie dopiero „poszukiwaniu” nieprawidłowości.

W szczególności Sąd Najwyższy nie dokonuje ponownego przeliczenia głosów oddanych w okręgu wyborczym, jeżeli wnoszący protest nie uprawdopodobnił zarzutów dotyczących błędnego ustalenia wyniku głosowania

(por. postanowienie Sądu Najwyższego z 8 listopada 2005 r., III SW 82/05). Co więcej, ponowne przeliczenie głosów może być w zasadzie jedynie następstwem unieważnienia wyborów (art. 244 § 3 k.wyb.), a nie środkiem służącym uwzględnieniu protestu.

Ponadto, zarzut sprowadzający się do hipotetycznego założenia o nieprawidłowościach wyborczych, oparty wyłącznie na kontestowaniu wyników wyborów ogłoszonych przez Państwową Komisję Wyborczą, bez przedstawienia dowodów, nie mieści się w przedmiocie protestu określonym w art. 82 § 1 k.wyb. (postanowienie Sądu Najwyższego z 16 lipca 2014 r., III SW 35/14).

Rozpoznawany protest nie spełnia zatem wymagań określonych w art. 241 § 3 k.wyb.

Z tych względów Sąd Najwyższy art. 243 § 1 k.wyb. w zw. z art. 258 k.wyb. pozostawił protest bez dalszego biegu.

aw